

Μνήμων

Τόμ. 40 (2023)

Μνήμων

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΤΣΑΚΑΝΙΚΑ, Από την Αυστρία στις ΗΠΑ: Οι Έλληνες και τα άλλα έθνη στις εφημερίδες της νεολαίας (1859-1865) ● ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΘΥΡΗΣ, Η αποικιακή δημόσια Διοίκηση τον 19ο αιώνα: Η περίπτωση της Indian Civil Service ● ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΠΑΠΑΗ, Οι αχρητογράφητοι άνθρωποι της Σμύρνης ● ΡΟΔΗΣ ΛΟΧΑΙΤΗΣ, Η «μακρά διάρκεια» των Μαρξολογικών ● ΠΟΤΑ ΤΟΥΡΓΕΛΗ, «Αιτούμεν άμεσον απομάκρυνσην τούτου». Οι προσηγορικοί σύλλογοι του Μεσοπολέμου απέναντι στους «σατραπίσκους» υπάλληλους των υπηρεσιών της αποκατάστασης ● ΕΥΓΕΝΙΑ ΚΡΕΜΜΥΔΑ, Απόπειρα προσέγγισης μιας ιστορικής τομής: Πόλεμος και Κατοχή στα μηχανουργεία του Πειραιά ● ΡΑΥΜΟΝΑΟΣ ΑΛΑΒΑΝΟΣ, Η επικοινωνία του Πολέμου και ο πόλεμος της επικοινωνίας. Ο πολιτικός λόγος των δύο αντιπάλων του ελληνικού Εμφυλίου μέσα από τον Τύπο

50 ΧΡΟΝΙΑ ΕΜΝΕ: ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Βαγγέλης Καραμυνολάκης, Έφη Αβδελά, Αντώνης Λιάκος, Αλέξης Πολίτης, Σοφία Ματθαίου, Παναγιώτης Δ. Μιχαηλίδης, Πόπη Πολέμη, Χρήστος Τριανταφύλλου, Μαρία Χριστίνα Χατζηγιάννου, Σάκης Δημητριάδης, Ηλίας Κολοβός, Ελένη Κυριακίδου, Χρήστος Λούκος, Ιωάννα Πετροπούλου, Βάσω Σειργιάνου, Μάριος Δημητριάδης, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Ελευθερία Ζέη, Νικόλας Πάσης, Βαγγέλης Σαράφης

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

Δημήτριος Μ. Κοντογεώργης, Χρήστος Λούκος, Ολγα Κατσαρδής-Hering, Κατερίνα Δέδε, Χρήστος Χατζηιωσήφ, Ανείας Καπουράνης, Δημήτρης Δημητρόπουλος, Μαρία Χριστίνα Χατζηγιάννου

40

ΑΘΗΝΑ 2023

Χρονικό της Εταιρείας Μελέτης Νέου
Ελληνισμού 2023-2024

ΕΜΝΕ ΜΝΗΜΩΝ

doi: [10.12681/mnimon.39722](https://doi.org/10.12681/mnimon.39722)

Copyright © 2024, Μνήμων

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΜΝΗΜΩΝ Ε. (2025). Χρονικό της Εταιρείας Μελέτης Νέου Ελληνισμού 2023-2024. *Μνήμων*, 40, 295–303.
<https://doi.org/10.12681/mnimon.39722>

ΧΡΟΝΙΚΟ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 2023-2024

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
2023-2024

Πρόεδρος: Μαργαρίτα Λιάγκα,
Αντιπρόεδρος: Άννα Αθανασούλη, *Γραμματέας:* Βαγγέλης Σαράφης
(έως 26.9.2023) / Κωστής Γκοτσίνας (από 26.9.2023),
Ταμίας: Δημήτρης Γαρρής, *Μέλος:* Γιάννης Παπακονδύλης

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
2023-2024

Σοφία Ματθαίου, Κωνσταντίνος Ηροδότου, Γιάννης Κόκκωνας

Α'. Συναντήσεις-συζητήσεις

Στα γραφεία της ΕΜΝΕ (Ζωσίμου 11) έγιναν από τον Ιανουάριο έως τον Δεκέμβριο του 2023 (Τετάρτες) οι ακόλουθες συναντήσεις:

- 8.2.2023 Γεράσιμος Παγκράτης, *Το προξενικό και διπλωματικό δίκτυο της Επτανήσου Πολιτείας (1800-1807)*
Συζητητές: Γεώργιος Κουτζακιώτης, Κατερίνα Μπρέγιαννη
- 22.2.2023 Αλέξανδρος Κεσσόπουλος, *Η κατάρρευση των δημοκρατιών στη μεσοπολεμική Ευρώπη: τρεις τύποι θανάτου*
Συζητητές: Μανόλης Κούμας, Αχιλλέας Φωτάκης
- 8.3.2023 Φώτης Παπαδόπουλος, *Ελληνικές κοινότητες μεταναστών στη Νότια Ροδεσία και στην Ταγγανίκα: ασταθής λευκότητα και αμφίσημη τοποθέτηση των ελληνόφωνων μεταναστών στην ιεραρχία της αποικιοκρατίας, 1890-1960*
Συζητήτριες: Κλεονίκη Αλεξοπούλου, Άννα Καρακατσούλη

- 22.3.2023 Κωνσταντίνος Πούλιος, *«Οι πρωταγωνιστές του θεάτρου της ειρήνης» ή το να είναι κανείς πληρεξούσιος διαπραγματευτής στο Συνέδριο του Κάρολιτσι (1698-99)*
Συζητητές: Παναγιώτης Γεωργακάκης, Νικόλας Πίσσης
- 5.4.2023 Αθηνά Σπανίδου, *Διαταράσσοντας τα όρια: νοσηματοδοτήσεις και ερμηνείες της γυναικείας παρενδυσίας στη Μεσαιωνική Δύση*
Συζητήτριες: Μαριτίνα Λεοντσίνη, Στέλλα Χατζοπούλου
- 26.4.2023 Βασιλική Θεοδώρου, *Η πολιτική της δικτατορίας Μεταξά για τη μητρότητα και την παιδική ηλικία. Μερικές υποθέσεις για τις ιδεολογικές χρήσεις της πρόνοιας*
Συζητήτριες: Κατερίνα Γαρδίκια, Δέσπω Κριτσωτάκη
- 24.5.2023 Αλέξανδρος Παναγόπουλος, *Η αόρατη εργασία ψηφιοποίησης στην κατασκευή της ψηφιακής κοινωνίας: περιπτώσεις από την ελληνική εμπειρία, 2004-2020*
Συζητητές: Χρήστος Καραμπάτσος, Λήδα Παπαστεφανάκη
- 7.6.2023 Γιάννης Χάλκος, *Ελλάδα και Δύση, 1974-1976: Ιστοριοποιώντας τις διεθνείς διαστάσεις της Μεταπολίτευσης*
Συζητητές: Λεωνίδα Καλλιβρετάκης, Ευάνθης Χατζηβασιλίου
- 11.10.2023 Έφη Αβδελά, *Λίγες μέρες δικαστής: ένορκοι στα ελληνικά δικαστήρια, η ιστορία τους*
Συζητήτρια: Κατερίνα Δέδε
- 25.10.2023 Γιώργος Καζαντζίδης, *Ελληνικές μεταφράσεις και μαρξιστικές προσεγγίσεις της λατινικής ποίησης στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα*
Συζητητές: Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Μιχάλης Πασχάλης
- 22.11.2023 Μιχάλης Κοκολάκης, *Το Ιεροσολυμιτικό αρχείο της Εθνικής Βιβλιοθήκης και ο θάνατος της καθ' ημάς Ανατολής*
Συζητητές: Γιάννης Κόκκωνας, Μαρία Λίτινα
- 13.12.2023 Γιώργος Ματτές, *Η συμβολή του ΙΚΥ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, 1951-1974*
Συζητητές: Χάρης Αθανασιάδης, Βαγγέλης Καραμανωλάκης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ

2023-2024

Χρήστος Τριανταφύλλου – Αγγελική Χατζησταύρου (συντονισμός), Μαρία Αρβανίτη, Δημήτρης Αγγελής Δημάκης, Δημήτρης Γαρρής, Κωστής Γκοτσίνας, Όλγα Ευαγγελίδου, Νίκος Θεοδωρόπουλος, Κωνσταντίνος Ηροδότου, Μαριτίνα Λεοντσίνη, Βαγγέλης Σαράφης, Μιγάλης Φέστας, Πασχάλης Φιλιππάκης

Β'. Εκδόσεις

Τον Δεκέμβριο του 2023 εκδόθηκε ο συλλογικός τόμος *Εννέα επεισόδια από την Επανάσταση του 1821* σε επιμέλεια Άνας Αθανασούλη, Βάλλιας Ράπτη και Βαγγέλη Σαράφη, ο οποίος εγκαινιάζει τη νέα εκδοτική σειρά της Εταιρείας Μελέτης Νέου Ελληνισμού με τίτλο «Μικρές Μελέτες». Η σειρά έχει ως στόχο να συγκεντρώνει μελέτες, στις οποίες, με αφορμή ένα συμβάν, ένα τεκμήριο, μια σύντομη ιστορία, θα τοποθετείται το μερικό στην ευρύτερη ιστορική συνάφεια. Με αφορμή την επέτειο για τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821, η EMNE ενέταξε στις δράσεις της και την προετοιμασία του εν λόγω τόμου, στον οποίο περιλαμβάνονται εννέα σύντομες μελέτες που χρονολογικά κινούνται περί την Επανάσταση με ευρεία θεματολογία: η διαμάχη Κοραή – Κοδρικά και η διαμόρφωση της δημόσιας σφαίρας προεπαναστατικά (Κ. Ηροδότου), οι Φιλικοί της Αλεξάνδρειας και η προδοσία της Εταιρείας (Β. Σαράφης), η πρόσληψη ενοιών που διατυπώθηκαν σε άγνωστες έως τώρα προκηρύξεις Ελλήνων προς πολιορκούμενους Οθωμανούς και μεταφράστηκαν στα οθωμανικά (Υ. Karabıçak), η οργάνωση δικτύων κατασκοπείας και αντικατασκοπείας από τις οθωμανικές αρχές (Λ. Μοίρας), ο Γάλλος πρόξενος στη Σμύρνη και ο τρόπος που αντιμετώπισε τη νέα κατάσταση στο Αιγαίο (Αν. Αθανασούλη), οι Ελληνίδες αιχμάλωτες γυναίκες και οι επιλογές τους μετά την απελευθέρωσή τους (Β. Ράπτη), το πρόσφατα δημοσιευμένο ημερολόγιο της πολιορκίας της Αθήνας του Καίσαρα Βιτάλη (F. Scalora), η εμφάνιση ευρωπαϊκών ενδυμάτων στην Ερμούπολη και η μοδίστρα «Τριεστίνα» (Όλ. Ευαγγελίδου) και, τέλος, η συστηματική κατεδάφιση της Τριπολιτσάς από τον Ιμπραήμ πασά πριν την παράδοση της πόλης στους Έλληνες (Μ. Φέστας). Ο Χρήστος Λούκος προλογίζει το εγχείρημα, επιχειρώντας παράλληλα μια αποτίμηση του εορτασμού της επετείου των 200 χρόνων από την Επανάσταση. Ο τόμος εκδόθηκε με την ευγενική υποστήριξη του κοινωφελούς Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου.

Τέλος, εκδόθηκε ο 40ός τόμος του περιοδικού *Μνήμων* (2023) και προετοιμάζεται η έκδοση των Πρακτικών του δεύτερου συνεδρίου της EMNE για την Ελληνική Επανάσταση, με θέμα «Η Επανάσταση του 1821: νέες προσεγγίσεις», που διεξήχθη στις 15 και 16 Ιουνίου 2022. Την επιμέλεια της έκδοσης ανέλαβαν οι Δημήτρης Δημητρόπουλος, Χρήστος Λούκος και Βαγγέλης Σαράφης.

Γ'. Ιστοριογραφικά εργαστήρια

Από τον Οκτώβριο του 2023 έως τον Ιανουάριο του 2024 η Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού διοργάνωσε τα *Ιστοριογραφικά Εργαστήρια* με την υποστήριξη και την αιγίδα του ΥΠΠΟΑ. Τα εργαστήρια κάλυπταν τις εξής θεματικές προσεγγίσεις της ιστοριογραφίας: Ψηφιακή Δημόσια Ιστορία, Ιστορία και Ποπ Κουλτούρα, Γυναίκες και Πολιτική, και Ιστορία και Λογοτεχνία. Στόχος των εργαστηρίων ήταν η ανάπτυξη επιστημονικής συζήτησης γύρω από νέα πεδία, διασταυρούμενες ερευνητικές μεθοδολογίες και σύγχρονες προσεγγίσεις στην ιστοριογραφία. Στο πλαίσιο υλοποίησης των εργαστηρίων επιδιώχθηκε η διαγενεακή σύνθεση των ομάδων, με τη συμμετοχή παλαιότερων και νεότερων ιστορικών, ώστε οι ομάδες να λειτουργήσουν ως σημείο συνάντησης και αλληλεπίδρασης, πέραν των καθιερωμένων ακαδημαϊκών ιεραρχιών. Η συνύπαρξη και η συνεργασία των μελών της ιστορικής κοινότητας, ανεξαρτήτως ιεραρχίας και ηλικίας, αποτελούν δομικό στοιχείο της ταυτότητας της EMNE, όπως διαμορφώθηκε στη μακρόχρονη πορεία της. Η συμμετοχή στα εργαστήρια ήταν ελεύθερη. Τα εργαστήρια διεξήχθησαν στα γραφεία της EMNE. Ειδικότερα, οι θεματικές των εργαστηρίων εστίασαν:

1. **Ψηφιακή Δημόσια Ιστορία:** Οι τεχνολογικές εξελίξεις και το δίκτυο με τη μαζικότητα και την εντατικότητα χρήσης, που εισβάλλουν στην καθημερινότητα, δεν θα μπορούσαν να μην επηρεάσουν την έρευνα, αλλά και την επαγγελματική ταυτότητα των ιστορικών. Για παραπάνω από 20 χρόνια οι επαγγελματίες ιστορικοί (ερευνητριες/ες και πανεπιστημιακός/οί), παράλληλα με τα παραδοσιακά μέσα δημοσίευσης (μονογραφίες, επιστημονικά άρθρα κ.ά.), ασχολούνται και με την ανάπτυξη ερευνητικών αποθετηρίων, βάσεων δεδομένων, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ερευνητικών ιστοτόπων, τόσο για την επιστημονική κοινότητα όσο και για το ευρύ κοινό. Η εξέλιξη της ιστοριογραφίας εντός του ευρύτερου πεδίου των Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Επιστημών φέρνει νέα ορολογία και με-

θοδολογίες, ωστόσο στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσονται –θεωρητικοί και μεθοδολογικοί– κριτικοί λόγοι για τη χρήση των πηγών και τη μελέτη της ιστορίας. Ποιες είναι οι ευκαιρίες και ποια τα προβλήματα από τη διασταύρωση και χρήση των νέων τεχνολογικών δυνατοτήτων στις πρωτογενείς πηγές και την ιστοριογραφική έρευνα; Πώς αλλάζει η επαγγελματική ταυτότητα των ιστορικών, στην εποχή της εικόνας και του διαδικτύου; Με ποιο τρόπο είναι δυνατό να αξιολογηθούν τα ψηφιακά αποτελέσματα της έρευνας και πώς εξασφαλίζεται η βιωσιμότητά τους; Σε ποιο βαθμό συγκλίνει η απόσταση της ακαδημαϊκής με τη δημόσια ιστορία στο διαδικτυακό περιβάλλον και με ποιες προϋποθέσεις μπορεί να επιτευχθεί αυτή η σύγκλιση; Αυτά είναι κάποια από τα ερωτήματα που θα διερευνηθούν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου.

Συντονίστρια/ής: Έλλη Λεμονίδου, Χρήστος Χρυσανθόπουλος.

2. Ιστορία και Ποπ Κουλτούρα: Τις τελευταίες δεκαετίες, ένα από τα βασικά ερωτήματα των ακαδημαϊκών ιστορικών είναι το πώς αλληλεπιδρούν οι κοινωνίες με το παρελθόν. Αυτή η αναζήτηση έχει γεννήσει μια σειρά όρων και πεδίων (δημόσια ιστορία, ιστορική κουλτούρα, ιστορική συνείδηση, σπουδές μνήμης κ.ά.), που αποσκοπούν, μέσα από διαφορετικούς δρόμους, να απαντήσουν σε παρόμοια κεφαλαιώδη ερωτήματα: πώς το παρελθόν γίνεται αντικείμενο πραγμάτευσης στη δημόσια σφαίρα; Γιατί η ιστορία αφορά την κοινωνία σε τόσο έντονο βαθμό; Ποιος είναι ο ρόλος του/της ιστορικού σε αυτή τη διαδικασία; Ποιο είναι το όριο μεταξύ ακαδημαϊκής και μη ακαδημαϊκής ιστορίας; Πώς καταναλώνεται, διαχέεται και ερμηνεύεται η ιστορία στο δημόσιο πεδίο; Για τα παραπάνω υπάρχει πληθώρα απαντήσεων, οι οποίες συχνά καταλήγουν, ρητά ή άρρητα, να σχετίζονται με το ίδιο πεδίο: την ποπ κουλτούρα. Αυτός ο όρος χρησιμοποιείται ολοένα και περισσότερο στα ελληνικά, κυρίως για να διαχωριστεί μια σειρά προσεγγίσεων από τους αρνητικά ή υπέρ το δέον πολιτικά φορτισμένους όρους «μαζική κουλτούρα» ή «λαϊκή κουλτούρα».

Αποτελεί, πλέον, κοινό τόπο της έρευνας ότι η σχέση της ποπ κουλτούρας με την ιστορία δεν είναι ένα νέο φαινόμενο, αλλά μια διαρκής διαδικασία της νεωτερικότητας και του εκδημοκρατισμού της δημόσιας σφαίρας. Εστιάζοντας στον 20ό αιώνα, λόγω της έκρηξης των μαζικών μέσων κάθε είδους, είναι σαφές ότι η ποπ ιστορία είναι πανταχού παρούσα, με πληθώρα τρόπων και για πληθώρα σκοπών: από τα εκλαϊκευτικά ιστορικά αναγνώσματα των κάθε είδους εντύπων και τα ιστορικά μυθιστορήματα, μέχρι το ραδιόφωνο, τον κινηματογράφο και την τηλεόρα-

ση, η ιστορία λειτουργούσε ως ψυχαγωγία, μυθική αφήγηση, αναζήτηση γενεαλογιών, παράδειγμα προς μίμηση ή αποφυγή, πολιτικό επιχείρημα ή σλόγκαν. Όπως έχει δείξει η σύγχρονη έρευνα, αυτές οι μορφές της ιστορικής γραφής και αφήγησης δεν είναι εγγενώς υποδεέστερες, υποπροϊόντα ή αμοιβαία αποκλειόμενες με την ακαδημαϊκή ιστορία, αλλά ένας διαφορετικός τρόπος συσχέτισης με το παρελθόν και ένας γόνιμος τρόπος κατανόησης των συλλογικών αναπαραστάσεων και της κοσμοαντίληψης μιας κοινωνίας. Η ιστορία, ιδίως στην ποπ εκδοχή της, είναι, όπως το έθεσε ο ιστορικός Raphael Samuel, «μια κοινωνική μορφή γνώσης».

Συντονιστές: Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Χρήστος Τριανταφύλλου.

3. Γυναίκες και Πολιτική: Η διάσταση του φύλου παρέμενε στο περιθώριο του ενδιαφέροντος και των συζητήσεων των ιστορικών όπως και των υπόλοιπων επιστημόνων. Η κοινωνική και πολιτισμική ιστορία, οι οποίες ανανέωσαν τις ιστορικές σπουδές, κατάφεραν τις τελευταίες δεκαετίες του 20ού αιώνα όχι μόνο να καθιερώσουν ως αυτοτελές αντικείμενο μελέτης το φύλο, αλλά και να το θέσουν ως παράμετρο σε όλα τα πεδία της ιστορίας. Η πολιτική ιστορία, ως κατεξοχήν ανδροκρατούμενο πεδίο, εστίασε, στην Ελλάδα, στο δικαίωμα ψήφου των γυναικών και τον πολιτικό ρόλο συγκεκριμένων προσωπικοτήτων, παραγνωρίζοντας τον πολιτικό ρόλο που είχαν διαδραματίσει οι γυναίκες πριν την κατάκτηση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Τα παραπάνω αποτελούν την αφετηρία του Εργαστηρίου με θέμα «Γυναίκες και πολιτική». Στόχος του εργαστηρίου είναι να αναδειχθεί ο πολιτικός ρόλος των γυναικών στον δημόσιο χώρο. Η συγκρότηση/συμμετοχή των γυναικών σε δίκτυα (επαγγελματικά, περίθαλψης/πρόνοιας, αλλά και αμιγώς πολιτικά) καθώς και η παρουσία τους στα μείζονα γεγονότα αποτελούν ζητήματα τα οποία δεν έχουν απασχολήσει εκτενώς, έως τώρα, την επιστημονική συζήτηση και τα οποία θα απασχολήσουν τις συναντήσεις του εργαστηρίου.

Συντονίστριες: Κατερίνα Δέδε, Μαργαρίτα Λιάγκα.

4. Ιστορία και Λογοτεχνία: Τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελλάδα παρατηρούμε τη δημοσίευση πληθώρας ιστοριογενών μυθιστορημάτων. Η στροφή αυτή της λογοτεχνίας στην ιστορία αφορά όχι μόνο το πρόσφατο, πολεμικό ή μεταπολεμικό, παρελθόν, αλλά και ένα απώτερο, από το Βυζάντιο έως και τον 19ο αιώνα. Είναι σαφές ότι τα μυθιστορήματα αυτά βασίζονται τόσο στην ιστοριογραφία όσο και σε πρωτογενές υλικό, στην αρχαική έρευνα. Τα ερωτήματα που τίθενται είναι θεωρητικής υφής αλλά και

γραμματολογικής. Μπορεί το ιστορικό τεκμήριο να αποτελέσει μέρος ενός μυθοπλασιακού υλικού και μιας λογοτεχνικής αναπαράστασης; Ποια είναι τα όρια της μυθοπλασίας και τελικά της λογοτεχνίας; Και αντίστροφα, τα μυθοπλασιακά αυτά κείμενα συνιστούν αξιόπιστες πηγές για τον ιστορικό; Σε ένα άλλο πλαίσιο, θα μπορούσαμε αντίστοιχα να αναρωτηθούμε για τα αίτια που προκαλούν μια ενδεχόμενη πύκνωση των ιστοριογενών λογοτεχνικών έργων σε μια εποχή, καθώς και για τους λόγους που καθορίζουν την επιλογή της ιστορικής περιόδου στην οποία αναφέρονται, αν πρόκειται δηλαδή για το πρόσφατο ή το απώτερο παρελθόν, αλλά το θέμα αυτό ξεφεύγει από τα όρια αυτής της παρουσίασης. Προτείνεται μια σειρά τριών σεμιναρίων που α) θα θέσουν το ζήτημα της σχέσης ιστορίας και λογοτεχνίας / μυθοπλασίας σε μια θεωρητική βάση, β) θα εξετάσουν την εξέλιξη από το ιστορικό μυθιστόρημα του ρομαντισμού στη σύγχρονη εποχή και γ) θα αποτιμήσουν (ως προς τη θεματολογία και το είδος) τη στροφή προς το ιστορικό μυθιστόρημα των τελευταίων δεκαετιών στην Ελλάδα.

Συντονίστριες: Ουρανία Πολυκανδριώτη, Σοφία Ματθαίου.

Δ'. Εκδηλώσεις – Παρουσιάσεις

Η Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού διοργάνωσε την παρουσίαση του 39ου τόμου του περιοδικού *Μνήμων* στις 13 Ιουνίου 2023. Η παρουσίαση έγινε στα γραφεία της Εταιρείας, με ομιλητές την Όλγα Κατσιαρδή-Hering και την Ελένη Κούκη. Ακόμη, η Εταιρεία μαζί με το Ιστορικό Αρχείο του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών συνδιοργάνωσαν την παρουσίαση του βιβλίου του Χρήστου Λούκου με τίτλο *Ιωάννης Καποδίστριας. Μια απόπειρα ιστορικής βιογραφίας* (έκδοση του ΜΙΕΤ), η οποία πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 11 Δεκεμβρίου 2023 στο αμφιθέατρο «Άλκης Αργυριάδης» του ΕΚΠΑ. Για το βιβλίο μίλησαν η Όλγα Κατσιαρδή-Hering, ο Γιάννης Κόκκωνας, η Χριστίνα Κουλούρη και ο συγγραφέας Χρήστος Λούκος.

Ε'. Δελτίο προσκτήσεων της βιβλιοθήκης της EMNE

Σμαράγδη Ι. Αρβανίτη (επιμ.), *Εν Αστρει: Η Εθνική Δευτέρα των Ελλήνων Συνέλευσις, 29 Μαρτίου – 18 Απριλίου 1823. Τα γεγονότα – οι πρωταγωνιστές – οι αποφάσεις. Επετειακή έκδοση για τα 200 χρό-*

- να από τη σύγκληση της Β' Εθνοσυνέλευσης στο Άστρος, Δήμος Βόρειας Κυνουρίας, Άστρος 2023, 203 σ.
- Μαρία Γιούνη, Λυδία Παπαρρήγα-Αρτεμιάδη (επιμ.), *Κωνσταντίνω Γ. Πιτσάκη. Μνήμης χάριν*, Ακαδημία Αθηνών – Κέντρον Ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου, [Συμβολές στην Ιστορία του Δικαίου 17], Αθήνα 2023, 669 σ.
- Κωστής Γκοτσίνας, *Επί της Ουσίας: Ιστορία των Ναρκωτικών στην Ελλάδα (1875-1950)*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2021, 528 σ.
- Λευτέρης Ζώρζος (επιμ.), *The Near East Relief Orphanage of Syros, Σύρος – Αθήνα*, Διπλογραφία, 2023, 176 σ.
- Ειρήνη Καραμούζη, Ανδρέας Κακριδής (εισαγωγή και επιστημονική επιμέλεια), *Η Συμφωνία σύνδεσης της Ελλάδας με την ΕΟΚ. Οι διαπραγματεύσεις μέσα από το αρχείο του Ιωάννη Πεσμαζόγλου*, Τράπεζα της Ελλάδος, Κέντρο Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης, [Τεχμήρια από το Ιστορικό Αρχείο], Αθήνα [2022], 232 σ.
- Άννα Καραπάνου (επιμ.), *Η πολιτική συμπεριφορά των προσφύγων, 1923-1967*, Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων, Αθήνα 2022, 380 σ.
- Τόνια Κιουσοπούλου, Βίκυ Φωσκόλου (επιστ. επιμ.), *Grata Dona. Μελέτες προς τιμήν της Όλγας Γκράτζιου*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2023, 688 σ.
- Χρήστος Λούκος, *Η Ερμούπολη της Σύρου, 1821-1950. Από το Λίβερπουλ της Ανατολικής Μεσογείου στη βαμβακούπολη των Κυκλάδων*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2022, 638 σ.
- Χρήστος Λούκος, *Ιωάννης Καποδίστριας. Μια απόπειρα ιστορικής βιογραφίας*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2022, 544 σ.
- Χρήστος Λούκος, *Μια σύντομη Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης*, [Ιστορική Βιβλιοθήκη], Θεμέλιο, Αθήνα 2022, 224 σ.
- Παντελής Μάναλης, *Από τον συνοικισμό των Περιβολίων Πειραιά στην Παλιά Κοκκινιά*, Ινστιτούτο Μελέτης της Τοπικής Ιστορίας και της Ιστορίας των Επιχειρήσεων, Πειραιάς 2022, 528 σ.
- Κωστής Καρπόζηλος, Πόπη Πολέμη (εισαγωγικά κείμενα – εκδοτική φροντίδα), *Σεραφείμ Μάξιμος, Αναμνήσεις (1908-1924)*, Αρχαία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας, Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς, Αθήνα, Θεμέλιο, 2022, 450 σ.
- Caspar Ludwig Momartz, *Η Βοσπορομαχία*, [Βυζαντινή και Νεοελληνική Βιβλιοθήκη], Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 2022, 360 σ.
- Κυριακή Παπαθανασοπούλου, *Προσφυγική εγκατάσταση στη Νίκαια: Σύλλογοι, ταυτότητες, μνήμη*, Αθήνα, Ασίνη, 2023, 336 σ.

- Μάχη Παΐζη-Αποστολοπούλου, Διονύσιος Ευμορφόπουλος. *Ενθυμήματα ενός Ιθακήσιου Αγωνιστή του 1821*, Δημοτική Κοινοφελής Επιχείρηση Ιθάκης «Ο Φήμιος», Ιθάκη 2021, 107 σ.
- Σπύρος Παπαϊωάννου, Κώστας Βλησίδης, *Το φρικτόν τέμενος της αμαρτίας, ΑΜέρος: Το πορνείο των Βούρλων Δραπετσώνας μέσα από γραπτές πηγές, Β' Μέρος, Ιχνηλάτηση του τόπου και του χρόνου των «Βούρλων» της Δραπετσώνας*, Ινστιτούτο Μελέτης της Τοπικής Ιστορίας και της Ιστορίας των Επιχειρήσεων, Πειραιάς 2022, 360 σ.
- Κωνσταντίνα Ριτσάτου, *Ο Δημήτριος Γρ. Καμπούρογλου και το ελληνικό θέατρο. Στα χνάρια της Ιστορίας και της Παράδοσης*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2022, 516 σ.
- Μαρία Φαφαλιού, *Κορίτσια στο περιθώριο*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια [Μαρτυρίες], 2022, 400 σ.

